

శ్రీ పురుష సూక్తమ్

ఓమ్ తచ్చంయోఽరా వ్యణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ ।

గాతుం యజ్ఞపతయే । దైవీ స్వ స్తి రస్తు నః ।

స్వస్తిర్మానుష్యేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషణం ।

శం నో అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే ॥

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ॥

ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ ।

స భూమిం విశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠద్దశాంగులమ్ ॥

1

పురుష ఏ వేదగ్ం సర్వమ్ । యద్భూతం యచ్చ భవ్యం ।

ఉతామృతత్వ స్తేశానః । య దన్వేనాఽతిరోహతి ॥

2

ఏతావా నస్య మహిమా । అతో జ్ఞాయాగ్శ్చ పూరుషః ।

పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని । త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి ॥

3

త్రిపా దూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః । పాదోఽస్యేహోఽఖవాత్పునః ।	
తతో విష్వజ్ వ్యక్త్రామత్ । సాశనానశనే అభి ॥	4
తస్మా ద్విరా డజాయత । విరాణో అభి పూరుషః	
స జాతో అత్యరిచ్యత । పశ్చా ద్భూమి మథో పురః ॥	5
య త్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞ మతన్వత ।	
వసంతో అస్యాఽఽసీ దాజ్యమ్ । గ్రీష్మ ఇద్ధ శ్శర ధ్రవిః ॥	6
సప్తాస్యాఽఽస స్వలిధయః । త్రిస్పష్టసమిధఃకృతాః ।	
దేవా యద్యజ్ఞంతన్వానాః । అబద్ధస్వరుషం పశుమ్ ॥	7
తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రొక్షన్ । పురుషం జాత మగ్రతః ।	
తేన దేవా అయజంత । సాధ్యా ఋషయశ్చ యే ॥	8
తస్మాద్యజ్ఞాత్స్వహుతః । సంభృతం పృషదాజ్యమ్ ।	
పశూగ్స్తాగ్ శ్శక్రే వాయవ్యాన్ । ఆరణ్యాన్లామ్కాశ్చ యే ॥	9
తస్మా ద్యజ్ఞా త్స్వహుతః । ఋచస్సామాని జజ్ఞిరే ।	
ఛందాగ్సి జజ్ఞిరే తస్మాత్ । యజ స్తస్మా దజాయత ॥	10
తస్మాదశ్వా అజాయంత । యే కే చోభయాదతః ।	
గావో హ జజ్ఞిరే తస్మాత్ । తస్మాజ్జాతా అజావయః ॥	11
య త్పురుషం వ్యదధుః । కతిధా వ్యకల్బయన్ ।	
ముఖం కి మస్య కౌ బాహవా । కా పూరూ పాదా పుచ్ఛేతే ॥	12
బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖ మాసీత్ । బాహవా రాజన్యః కృతః ॥	

- ఊరూ త దస్య య దైవశ్చః । పద్భ్యాగ్ం శూద్రో అజాయత ॥ 13
- చంద్రమా మనసో జాతః । చక్షోః స్ఫూర్షో అజాయత ।
- ముఖా దింద్ర శ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వాయు రజాయత ॥ 14
- నాభ్యా ఆసీ దంతరిక్షమ్ । శీర్షో ద్యా స్థమవర్తత ।
- పద్భ్యాం భూమి ర్లశ శ్రోత్రాత్ । తథా లోకాగ్ం అకల్పయన్ ॥ 15
- వేదాహ మేతం పురుషం మహోంతమ్ । ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే ।
- సర్వాణి రూపాణి విచిత్య భీరః । నామాని కృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే ॥ 16
- ధాతా పురస్తా ద్య ముదాజహార । శక్రః ప్ర విద్వాన్ ప్ర దిశ శ్చతస్రః ।
- తమేవం విద్వా నమృత ఇహ భవతి । నాఽన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే ॥ 17
- యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజంత దేవాః । తాని దర్శాణి ప్రథమా న్మాసన్ ।
- తే హ నాకం మహిమానస్ చన్తే । యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సంతిదేవాః ॥ 18
- అర్థ్యాస్సంభూతః పృథివ్యై రసాచ్చ । విశ్వకర్షణ స్థమవర్తతాథి ।
- తస్య త్వష్టా విదధ ద్రూప మేతి । త త్పురుషస్య విశ్వ మాజాన మగ్రే ॥ 19
- వేదాహ మేతం పురుషం మహోంతమ్ । ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ।
- తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి । నాన్యః పంథా విద్యతేఽయనాయ ॥ 20
- ప్రజాపతి శ్చరతి గర్భే అంతః । అజాయమానో బహుధా విజాయతే ।
- తస్య భీరాః పరిజానంతి యోనిమ్ । మలీచీనాం పద మిచ్ఛంతి వేధసః ॥ 21
- యో దేవేభ్య ఆతపతి । యో దేవానాం పురోహితః ।
- పూర్వో యో దేవేభ్యో జాతః । నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే । 22

శ్రీ పురుష సూక్తమ్

రుచం బ్రాహ్మం జనయంతః । దేవా అగ్రే త దబ్రువన్ ।

యస్తే వం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ । తస్యదేవా అసన్ వశే ॥ 23

హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యా । అహోరాత్రే పార్శ్వే । నక్షత్రాణి రూపమ్ ।

అశ్వినౌ వ్యాత్రమ్ । ఇష్టం మనిషాణ అముం మనిషాణా సర్వం మనిషాణా ॥ 24

ఓం తచ్చం యోరావృణీమహే గాతుం యజ్ఞాయ ।

గాతుం యజ్ఞ పతయే. ధైవీ స్వస్తిరస్తు నః ।

స్వస్తిర్మానుషేభ్యః, ఉర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ ।

శం నో అస్తు ద్విపదే. శం చతుష్పదే ॥ 25

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ।

శ్రీ పురుషసూక్తం సమాప్తమ్.